

Vanhusneuvosto 2021–2025

Muistio

10/2022

Lahden vanhusneuvosto

Aika: 22.11.2022 klo 10.00 – 11.57

Paikka: Fellmannia, kokoustila OpuS, 2. krs

Läsnä:

Inga-Maija Hyppölä	puheenjohtaja
Iida Hovi	varapuheenjohtaja
Minna Heikkinen	jäsen
Kari Känkänen	jäsen
Pentti Vilmi	jäsen, Nastolan eläkkeensaajat ry
Leena Sorvali	jäsen, Lahden kansalliset seniorit ry
Kaija Koljonen	jäsen, Eläkeliiton Lahden yhdistys
Vuokko Kautto	jäsen, Lahden eläkeläiset ry
Kari Kempas	jäsen, Päijät-Hämeen muistiyhdistys ry
Riitta Vierimaa	varajäsen, Lahden eläkkeensaajat ry
Marja Mikola	ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori
Pia Nordberg	sihteeri
Pia Haverinen	johtava asiantuntija, paikalla kello 11.00 - 11.55

Poissa

Vesa Halme	jäsen
Seppo Häyrinen	jäsen

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 § Läsnäolijoiden toteaminen

Vanhusneuvosto 2021–2025

Puheenjohtaja totesi läsnäolijat. Poissa olivat jäsenet Vesa Halme ja Seppo Häyrinen. Häyrisen varajäsen Riitta Vierimaa oli läsnä.

3 § Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 18.10.2022 muistio.

4 § Sidosryhmäkuulumiset ja vierailut

Jäsen Kaija Koljonen kertoi, että hän ja puheenjohtaja Hyppölä osallistuivat vanhusneuvostopäivään 2.11.2022 Helsingissä. Aamupäivällä pidettiin yhteiskokous vammaisneuvoston kanssa.

Yhteiskokouksessa valtiovarainministeriön hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämisestä vastaava muutosjohtaja Ville-Veikko Ahonen puhui hyvinvointialueiden tulevaisuudesta korostaen, että alueiden myötä demokratia korostuu ja siitä on pidettävä huolta. Ahonen painotti neuvostojen merkitystä ja yhteistyötä. On selvää, että hyvinvointialueiden alku on hankalaa, koska rahasta on pula. Tulevien vuosien saatossa hyvinvointialueet alkavat toimia, mutta on hyvä muistaa, että pelastustoimi on hyvinvointialueiden pääasiallinen toimi.

Puheenjohtaja Inga-Maija Hyppölä totesi, että on mietittävä hyvinvointialueen vanhusneuvostolle uudet toimintatavat. Luotava uutta demokratiaa. Lain perusteluissa on vahva suositus lain päättäjältä osallistumisoikeudesta. Hyvinvointialueiden toiminnan alku ei tule olemaan häiriötöntä, työn yhteensovittaminen tulee viemään aikaa. Demokratia on kaikille uusi asia. Osallistumisoikeus-asia, jota Lahden vanhusneuvosto on edistänyt kuntatasolla, on tärkeää. Esimerkiksi Mikkeliissä vammaisneuvosto on saanut oikeuden osallistua lautakuntien kokouksiin. Mikkeliissä poliittiset ryhmät ovat päättäneet osallistumisoikeudesta.

5 § Tampereen matkan yhteenveto

Jäsen Kaija Koljonen totesi, että matka oli oikein informatiivinen. Tampereella on ollut vanhusasiamies jo vuosia, tosin hän on osa-aikainen ja siirtyy nyt hyvinvointialueelle. Tampereen vanhusten neuvolatoiminta oli mielenkiintoista. Myös vanhuksilla oli käytössä nettilääkäri. Nettilääkäri on tulevaisuutta myös Lahdessa. Tampereella oltiin pidemmällä asumisen ja palvelujen yhdistämisen

Vanhusneuvosto 2021–2025

osalta. Tätä pitäisi selvittää Lahden osalta. Mitä Lahti on tekemässä asumisen ja siihen liittyvien palvelujen suhteen?

Jäsen Leena Sorvali totesi myös vanhusneuvolan olleen mielenkiintoinen. Neuvolasta oli helppo löytää tarvittavat palvelut.

Varapuheenjohtaja Iida Hovi sanoi, että palvelutori oli hyvä. Siinä oli myös yhteisöllinen elementti, joka lievittää yksinäisyyttä. Tampereen nettilääkärin vastaanotto oli myös hyvää, se oli vanhusneuvolan yksi toimintamuoto. Hyvää antia Tampereelta oli myös ennaltaehkäisevä näkökulma toiminnassa. Kun ihminen jää eläkkeelle, niin Tampereella mietitään, miten ihminen voi palvella yhteiskuntaa edelleen myös eläkkeelle jäätyään, onko hänellä erityisosaamista, jota voisi hyödyntää.

Jäsen Kari Kempas totesi, että Tampere mahdollistaa erilaiset toimenpiteet, ei niinkään tee itse. Passiivisesta kohteesta pyritään aktiiviseksi toimijaksi, tätä Tampereella tarkoitettiin sillä, että mitä ihminen voi tehdä eläkkeelle jäämisen jälkeen.

Puheenjohtaja Inga-Maija Hyppölä kertoi, että voimaan on tullut uusi laki palveluasumisesta. Pitäisikö vanhusneuvoston ottaa kantaa tähän asiaan? Palvelutaloon päästän tänä päivänä niin myöhään, että ihmiset ovat jo melko huonossa kunnossa ja tarvitsevat hoitoa. Ei pitäisi kuitenkaan yleistää, että kaikki ikäihmiset tarvitsevat paljon erilaisia palveluita. Lahden asukkaista jo 25 prosenttia on yli 65-vuotiaita ja näistä puolet asuu yksin. Yhteisöllisyys voi tulla myös asumisen kautta. Aktiivisuuden osalta Lahden palvelutorin tiloja ei oikein osata käyttää. Erityisen hankalaa on, jos tilojen käyttö on mahdollista pääosin pimeään aikaan. Aktiivisuuden aikaansaamisessa vapaaehtoistyö on tärkeää, mutta yhteiskunnan pitää myös tehdä oma osuutensa, kaikkea ei saa jättää vapaaehtoistyölle.

Marja Mikola kertoi, että Palvelutorin tilat ovat ilmaisia ja hän selvittää, ottaako Lahden kaupunki vuokraa esim. kaupunginosien monitoimitaloista. Kaikki tilat ovat kuitenkin sellaisia, joissa ei ole henkilökuntaa, joten jos siellä järjestää jotain, niin on myös huolehdittava tilasta. Lahdessa

Vanhusneuvosto 2021–2025

Kärpäsenmäellä on Yhteisökärpänen -hanke, jossa alueen asukkaita otetaan mukaan ideoimaan ja toteuttamaan yhteistä tekemistä.

6 § Lappeenrannan vanhusneuvoston vierailu

Marja Mikola kertoi, että Lappeenrannan vanhusneuvosto tulee tutustumaan Lahden vanhusneuvoston toimintaan keväällä 2023. Marja Mikola ehdotti, että Lappeenrannan vanhusneuvostolle ehdotetaan vierailun ajankohdaksi 25.4 tai 26.4 tai 27.4. Kun Lappeenrannan vanhusneuvosto ilmoittaa sopivan päivän, voidaan sopia tarkemmin vierailun sisällöstä. Keskustelunaiheena voisi olla ainakin vanhusneuvoston rooli sekä kunta- että hyvinvointialueiden tasolla. Lahden palvelutoria voisi myös esitellä.

Varapuheenjohtaja Iida Hovi sanoi, että palvelutorilla voisi olla aamukahvi ja sen jälkeen ohjelmaa jatketaan muualla. Olisiko lounas Sibeliustalolla tai Malvassa? Vierailun pitäisi tapahtua siellä, missä myös tavalliset lahtelaiset ikäihmiset viettävät aikaa. Osallistuuko koko Lahden vanhusneuvosto päivän ohjelmaan?

Puheenjohtaja Inga-Maija Hyppölä totesi, että ohjelman runkona voisi olla keskustelut edellä mainituista aiheista ja lounas. Selvitettäviä asioita olisi ainakin aikataulu, lounaan paikka, onko vanhusneuvostolla vierailulle määrärahaa? Kuinka paljon henkilöitä Lappeenrannan vanhusneuvostosta osallistuu vierailuun? Samoin täytyy selvittää liikkumiset Lahdessa, jos Lappeenrannan vanhusneuvosto tulee Lahteen junalla. Mitä palveluita Lahden palvelutorilla on ikä-ihmisille?

Jäsenet Kaija Koljonen, Minna Heikkinen ja Leena Sorvali totesivat, että koko vanhusneuvosto voisi osallistua ohjelmaan. Kyse on ajatusten vaihdosta, joten voimme myös itse saada vierailusta jotain.

Sovittiin, että Marja Mikola selvittää vierailun ajankohdan ja sen jälkeen sovitaan vierailun yksityiskohdista. Todettiin, että pyritään ohjelmaan, jossa on mahdollisimman vähän siirtymisiä.

7 § Kevään kokouksien päivämäärien ja kokouspaikkojen varmistaminen

Vanhusneuvosto 2021–2025

Päätettiin tarkemmin kevään 2023 kokousten sisällöstä niin, että 17.1 vierailaan monitoimikeskus Takataskussa. Helmikuun ja huhtikuun kokoukset ovat Fellmanniassa. Maaliskuussa vierailaan Lahden ammattikorkeakoulu LABissa Mukkalassa. Toukokuussa järjestetään vammaisneuvoston ja nuorisoneuvoston kanssa yhteiskokous. Marja Mikola selvittää yhteiskokouksen tarkan ajankohdan (16.5 vanhusneuvoston kokouspäivä siis perutaan). Yhteiskokous järjestetään iltakokouksena.

8 § Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidesuunnitelma vuosille 2023-2025

Johtava asiantuntija Pia Haverinen esitteli pääkohdat luonnoksesta *Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidesuunnitelma vuosille 2023-2025*. Lahden kaupunki hyväksyttiin Maailman Terveysjärjestö WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon huhtikuussa 2022. Jokainen kaupunki päättää itse, miten ikäystävällisyyttä kaupungissa toteutetaan. Lahdessa ikäystävällisyyttä tukevat ja edistävät toiminnot on koottu toimenpidesuunnitelmaan. Toimenpidesuunnitelman lähtökohtana on, että Lahti on hyvän ikääntymisen kaupunki.

Toimenpidesuunnitelman luonnos lähetettiin kaikille jäsenille etukäteen tutustuttavaksi sähköpostitse 3.11.2022.

Keskusteltiin ja kommentoitiin luonnosta. Jäsen Pentti Vilmi totesi, että toimenpidesuunnitelmassa asetetun tavoitteen vastuutaho tulee olla tarkasti määritelty ja suunnitelmassa käytetyt käsitteet tulisi olla selkeät.

Jäsen Leena Sorvali totesi, että on tärkeää huolehtia, että kun toimenpidesuunnitelma julkaistaan, se tavoittaa ne ihmiset, joita se koskee.

9 § Muut asiat

Todettiin, että kaupunginhallitus valitsi kokouksessaan 17.10.2022 Lahden kaupungin vanhusneuvoston Vuokko Kauton varajäseneksi Lahden eläkeläiset ry:tä edustavan Eeva Marinin vanhusneuvoston jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Vanhusneuvosto 2021–2025

Vanhusneuvoston pikkujoulut järjestetään 20.12.2022 Seurahuoneella.

Jäsen Vuokko Kautto kertoi olleensa Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n kokouksessa, jossa oli myös tullut esille kunnallisten vammaisneuvostojen merkitys hyvinvointialueiden aloittamisen jälkeen, vaikka hyvinvointialueille tulee vammaisneuvostot.

10 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11.57.

Muistion vakuudeksi:

Pia Nordberg
sihteeri